

Súd: Krajský súd Trnava
Spisová značka: 23CoP/90/2022
Identifikačné číslo súdneho spisu: 2121202611
Dátum vydania rozhodnutia: 30. 01. 2023
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Ľubica Bundzelová
ECLI: ECLI:SK:KSTT:2023:2121202611.2

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Krajský súd v Trnave v senáte zloženom z predsedníčky senátu: JUDr. Ľubica Bundzelová a sudcov: JUDr. Janka Benkovičová a Mgr. Matúš Staríček, v právnej veci navrhovateľky: A. A., B. C., nar. XX.XX.XXXX, trvale bytom D. XXX, zastúpená advokátom: JUDr. Miloš Chrenko, so sídlom Hlavná 25, Trnava a manžela navrhovateľky: D. A., nar. XX.XX.XXXX, trvale bytom E. XX, F. G. XXXX/XX, F., zastúpený advokátom: JUDr. Adrián Suchánek, so sídlom Grösslingova 6-8, Bratislava, o rozvod manželstva a úpravu výkonu rodičovských práv a povinností na čas po rozvode k maloletému dieťaťu: H. A., nar. XX.XX.XXXX, zastúpené procesným opatrovníkom: Úrad práce, sociálnych vecí a rodiny Trnava, o odvolaní navrhovateľky a manžela navrhovateľky proti rozsudku Okresného súdu Trnava č. k. 38P/24/2021-73 zo dňa 26.10.2021, takto

rozhodol:

Rozsudok súdu prvej inštancie v napadnutej časti úpravy styku (výrok IV.) **p o t v r d z u j e .**

Rozsudok súdu prvej inštancie v napadnutej časti výživného (výrok III.) a v závislom výroku o náhrade trov konania (výrok V.) **r u š í a v e c v r a c i a** súdu prvej inštancie v tejto časti na ďalšie konanie a nové rozhodnutie.

odôvodnenie:

Napadnutým rozsudkom súd prvej inštancie výrokom I. manželstvo účastníkov konania rozviedol, výrokom II. maloletého H. na čas po rozvode zveril do osobnej starostlivosti matky s tým, že obaja rodičia budú maloleté dieťa zastupovať a spravovať jeho majetok v bežných veciach, výrokom III. otcovi uložil povinnosť platiť na maloletého výživné v sume 250 eur mesačne, vždy do 15. dňa každého mesiaca vopred k rukám matky, s účinnosťou odo dňa nadobudnutia právoplatnosti rozsudku, výrokom IV. upravil styk otca s maloletým tak, že otec je oprávnený stretávať sa s maloletým H. každý páry kalendárny týždeň v pondelok a v stredu od 17.00 hodiny do 19.00 hodiny a v sobotu od 09.00 hodiny do 13.00 hodiny, každý nepáry kalendárny týždeň v utorok a vo štvrtok od 17.00 hodiny do 19.00 hodiny. Matke uložil povinnosť maloleté dieťa na styk s otcom riadne a včas pripraviť a odovzdať otcovi v stanovenú hodinu v mieste svojho bydliska. Otcovi uložil povinnosť dodržiavať stanovené hodiny styku a v čase skončenia styku odovzdať maloleté dieťa matke v mieste jej bydliska. V prípade, že sa styk nebude môcť zo závažných dôvodov uskutočniť, rodičom uložil povinnosť si túto skutočnosť bezodkladne oznámiť, najneskôr 24 hodín pred určeným začiatkom styku. Výrokom V. rozsudku o trovách konania rozhodol tak, že žiaden z účastníkov nemá nárok na náhradu trov konania. Svoje rozhodnutie odôvodnil právne § 2 ods. 1, § 100 CMP (zákona č. 161/2015 Z. z. - Civilného mimosporového poriadku), § 217 ods. 1 CSP (zákona č. 160/2015 Z. z. - Civilného sporového poriadku), § 18, § 19 ods. 1 až 3, § 22, § 23 ods. 1 až 3, § 24 ods. 1, 3, 4 a 5, § 25 ods. 1 a 2, § 28 ods. 2, § 62 ods. 1 až 5, § 75 ods. 1, § 76 ods. 1 a čl. 1, 4 a 5 Základných zásad Zákona o rodine (zákona č. 36/2005 Z. z. o rodine a o zmene a doplnení niektorých zákonov), čl. 41 ods. 4 Ústavy Slovenskej republiky a čl. 3 Dohovoru o právach dieťaťa.

Súd prvej inštancie rozhodnutie odôvodnil vecne tým, že manželka (matka maloletého dieťaťa) sa návrhom doručeným Okresnému súdu Trnava dňa 30.04.2021 domáhala rozvodu manželstva účastníkov konania a úpravy výkonu rodičovských práv a povinností k maloletému dieťaťu. Súd prvej inštancie vykonaným dokazovaním zistil, že manželka uzavrela manželstvo dňa 12.06.2020 v Majcichove, obaja manželka sú slovenskí štátni občania. Manželom sa počas ich manželstva narodil maloletý H., nar. XX.XX.XXXX. Na Okresnom súde Trnava sa vedie konanie o úprave výkonu rodičovských práv a povinností k maloletému pod sp. zn. 14P/24/2021, avšak vo veci rozhodnuté nebolo. Okresný súd Trnava uznesením č. k. 31Pc/13/2021-63 zo dňa 03.09.2021 schválil zmier manželov, ktorým sa manžel zaviazal prispievať manželke výživným vo výške 170 eur mesačne s účinnosťou od 01.07.2021. Manželka nežijú v spoločnej domácnosti od apríla 2021, kedy manželka opustila spoločnú domácnosť aj s maloletým, intímne sa nestretávajú viac ako pol roka a ani spoločne nehospodária. Obaja manželka súhlasili s rozvodom manželstva a vylúčili obnovenie manželského spolužitia. Ako príčinu rozvratu manželstva manželka uviedli rozdielnosť v názoroch vo vzťahu k výchove maloletého a v spoločnom hospodárení, čo následne viedlo k častejším konfliktom a zhoršeniu vzájomnej komunikácie. Súd prvej inštancie po vykonanom dokazovaní dospel k záveru, že manželstvo manželov je hlboko, vážne a trvalo rozvrátené a nemožno od manželov očakávať obnovenie manželského spolužitia. Z vykonaného dokazovania mal súd za preukázané, že manželstvo účastníkov konania si už neplní žiadnu z funkcií, ktoré manželstvo má mať, účastníci konania viac ako pol roka nežijú v spoločnej domácnosti, nehospodária spoločne, ako manželka sa intímne nestýkajú a nezabezpečujú spoločnú starostlivosť a výchovu svojho maloletého syna. Príčinou rozvratu manželstva boli rozdielne názory manželov na chod spoločnej domácnosti a výchovu ich syna, ktoré viedli medzi manželmi ku konfliktom. Na základe týchto skutočností súd manželstvo účastníkov konania výrokom I. rozsudku rozviedol.

V prejednávanej veci sa rodičia na úprave výkonu rodičovských práv a povinností k maloletému na čas po rozvode nevedeli dohodnúť, a preto bolo potrebné, aby ich upravil súd svojim rozhodnutím. Obaja rodičia súhlasili so zverením maloletého do osobnej starostlivosti matky, pričom súd mal z vykonaného dokazovania za preukázané, že od času ukončenia spolužitia manželov starostlivosť o maloletého zabezpečuje výlučne matka. Starostlivosť matky nebola otcom spochybňovaná a otec v konaní zverenie maloletého do svojej starostlivosti ani nežiadal, preto súd na čas po rozvode výrokom II. rozsudku zveril maloletého do osobnej starostlivosti matky, pričom právo zastupovať maloletého a spravovať jeho majetok ponechal obom rodičom, keďže do výkonu rodičovských práv a povinností môže súd zasiahnuť výlučne z dôvodov uvedených v § 38 ZR, k čomu v tomto konaní nedošlo.

Nakoľko súd na čas po rozvode manželov zveril maloletého do osobnej starostlivosti matky, bolo potrebné rozhodnúť aj o výživnom toho rodiča, do starostlivosti ktorého maloleté dieťa nebolo zverené. Z vykonaného dokazovania mal súd prvej inštancie za preukázané, že v možnostiach a schopnostiach otca je dosahovať príjem vo výške 1.371 eur (priemerne). Otec maloletého síce poberá aktuálne dávku v nezamestnanosti, avšak z vykonaného dokazovania vyplynulo, že k ukončeniu jeho pracovného pomeru došlo z dôvodu nedostatočného plnenia si pracovných úloh. Súd prvej inštancie preto vychádzal z princípu potenciality, keďže otec si zavinil sám, že došlo k ukončeniu jeho pracovného pomeru. Za odôvodnené pravidelné výdavky na maloletého považoval súd prvej inštancie výdavky vo výške 265 eur (strava 110 eur, oblečenie 30 eur, lieky a výživové doplnky 10 eur, hygienické potreby 60 eur, plávanie 55 eur). Výdavok na stravu považoval za dôvodný v nižšej sume, vzhľadom na nízky vek maloletého, pričom zohľadnil aj nákup sušeného mlieka. Takisto výdavok na oblečenie považoval súd za dôvodný vo výške 30 eur mesačne a výdavok na hygienické potreby vo výške 60 eur, keď podstatnú časť tohto výdavku matky tvoria plienky. Nakoľko maloletý je zdravý, suma priemerne vo výške 10 eur pokryje výdavky matky na nákup liekov a prípadných výživových doplnkov v prípade bežnej choroby maloletého. Súd určoval výšku vyživovacej povinnosti otca k maloletému dieťaťu v dolnej hranici jeho príjmových možností a pri určení výšky vyživovacej povinnosti potom vychádzal z potenciálneho príjmu otca vo výške 1.371 eur a príjmu matky vo výške 523,60 eur (403,60 eur rodinné prídavky a rodičovský príspevok + 120 eur z prenájmu). Súd prvej inštancie uviedol, že pri určení výšky vyživovacej povinnosti vzal do úvahy životnú úroveň otca, jeho celkové pomery, zárobkové možnosti a schopnosti, prihliadol aj na majetkové a finančné možnosti matky ako aj jej osobnú starostlivosť a životnú úroveň. Výšku vyživovacej povinnosti na maloletého, potom súd určil vo výške 250 eur mesačne (výrok III. rozsudku), ktoré spolu

s výživným od matky bude pokrývať všetky odôvodnené náklady maloletého. Takto ustálená výška výživného korešponduje aktuálnym potrebám maloletého dieťaťa a zodpovedá aj kritériám Zákona o rodine.

Vzhľadom na potrebu zachovania vzťahu maloletého k obidvom rodičom a s cieľom rešpektovať právo dieťaťa na udržovanie pravidelného, rovnocenného a rovnoprávneho osobného styku s rodičom, ktorý nemá maloletého v osobnej starostlivosti (otec), upravil súd prvej inštancie styk otca vo výroku IV. rozsudku tak, že otec je oprávnený stykať sa s maloletým každý páry kalendárny týždeň v pondelok a v stredu od 17.00 hodiny do 19.00 hodiny a v sobotu od 09.00 hodiny do 13.00 hodiny a každý nepáry kalendárny týždeň v utorok a vo štvrtok od 17.00 hodiny do 19.00 hodiny. Pri určovaní rozsahu styku otca s maloletým súd prihliadal najmä na záujem maloletého dieťaťa a na právo stretávať sa aj s druhým rodičom, teda s otcom a na rozvíjanie ich vzájomného vzťahu. V prvom rade súd vychádzal z tej skutočnosti, že rodičia sa dohodli na rozsahu styku otca s maloletým počas týždňa v rozsahu 2 hodín (v páry pondelok a stredu a v nepáry utorok a štvrtok), kedy matka uviedla, že čas od 17.00 hodiny do 19.00 hodiny nenaruša denný režim dieťaťa. Následne súd upravil širší rozsah styku otca s maloletým v trvaní 4 hodín počas párnej soboty, a to od 9.00 hodiny do 13.00 hodiny. Súd prihliadal na denný režim maloletého, ako aj na požiadavku otca, aby mal možnosť zúčastňovať sa na starostlivosti o maloletého. Takto bude mať otec priestor na posilňovanie svojho vzťahu s maloletým a zároveň sa bude môcť zapojiť do starostlivosti o maloletého počas víkendu, kedy bude v réžii otca zabezpečenie obedu maloletého, prípadne jeho uloženie na spánok. Súd prihliadol aj na závery psychologickej správy z referátu poradensko-psychologických služieb, kde bolo konštatované, že maloletý prechádza z vývinovej fázy dojčenského veku do fázy veku batolaťa, kedy okrem matky začali byť dôležité aj iné osoby v jeho živote, ktorou ďalšou osobou je otec. Otec má vo svojej domácnosti zabezpečené podmienky pre maloletého. Matka trvala na svojej prítomnosti počas styku maloletého s otcom, čo podľa názoru súdu, aj vzhľadom na vek maloletého a tú skutočnosť, že maloletý sa s otcom stretáva, ako aj konfliktnú komunikáciu rodičov maloletého považoval za kontraproduktívne. Maloletý počas prvého pol roka svojho života žil v spoločnej domácnosti s oboma rodičmi, pričom otec, aj keď nie pravidelne, sa zapájal do starostlivosti o maloletého. Súd preto nevidel žiaden dôvod, pre ktorý by otec nemohol tráviť čas s maloletým osamote, bez matky. Takýto postup by bol odôvodnený, ak by došlo k dlhodobejšie separácii medzi otcom a maloletým, k čomu ale v prejedávanej veci nedošlo. Matka musí preniesť časť zodpovednosti v starostlivosti o maloletého na otca, nakoľko aj otec má právo (a aj povinnosť) podieľať sa na výchove maloletého. Ďalej už bude na rodičoch maloletého, aby našli vhodný spôsob komunikácie medzi sebou ohľadom každodennej starostlivosti o maloletého. Súd pre prítomnosť matky pri uvedenom rozsahu styku nevidel dôvod. Psychológ z referátu poradensko-psychologických služieb síce odporučil, aby počas stretnutí maloletého s otcom bola matka prítomná, avšak opakovane v správe konštatuje konfliktné nastavenie rodičov prameniace z rozvodu a zhoršenú vzájomnú komunikáciu. Súd sledujúc najlepší záujem maloletého dospel k záveru, že prítomnosť matky pri stretávaní by mohla medzi rodičmi vyvolávať zbytočné nezhody, čo by mohlo v ňom zanechať negatívne pocity z prebiehajúceho stretnutia. Podľa názoru súdu nebol dôvod na odlišnú úpravu počas prázdniny a sviatkov, keď aktuálna úprava styku reflektuje najmä nastavenie pravidelného kontaktu otca s maloletým. Maloletý má len jeden rok, nenavštevuje žiadne zariadenie, a preto podľa názoru súdu nie je dôvodná osobitná úprava počas sviatkov alebo prázdnin. Po stabilizácii upraveného rozsahu styku je možné tento postupne rozširovať. Matke súd uložil povinnosť maloletého na styk s otcom riadne a včas pripraviť a odovzdať otcovi v čase začiatku styku v mieste svojho bydliska a otcovi uložil povinnosť dodržiavať stanovené hodiny styku a v čase skončenia styku odovzdať maloletého matke v mieste jej bydliska. Povinnosť informovať sa navzájom v prípade nemožnosti realizácie styku uložil súd rodičom z dôvodu, aby sa vedeli pripraviť na to, či sa stretnutie uskutoční.

Proti rozsudku súdu prvej inštancie v časti výživného (výrok III. rozsudku) podal odvolanie manžel navrhovateľky (otec maloletého dieťaťa) s návrhom na zrušenie rozsudku v odvolaní napadnutej časti. Výživné stanovené súdom prvej inštancie na sumu 250 eur označil vzhľadom na útlý vek dieťaťa (v októbri 2021 mal maloletý rok) a jeho odôvodnené potreby za neprimerané. Za primeranú výšku výživného na maloletého považoval sumu 200 eur mesačne. Uviedol, že pri rozhodovaní o určení rozsahu vyživovacej povinnosti súd vychádza z odôvodnených potrieb dieťaťa vzhľadom na jeho vek, zdravotný stav, záujmy a z objektívnych schopností, možností a zárobkových a majetkových pomerov rodičov dieťaťa. Základom pre hodnotenie schopností a možností rodičov plniť si svoju

vyživovaciu povinnosť voči deťom je zistenie ich skutočných príjmov a podkladov odôvodňujúcich záver, že tento dosahovaný príjem zodpovedá ich schopnostiam v plnení pracovných povinností a miestnym možnostiam ich uplatnenia, závisia od zisťovania celkových majetkových pomerov v širšom zmysle. Otec uviedol, že ním navrhnuté výživné 200 eur mesačne vzhľadom na vek, potreby maloletého dieťaťa a jeho schopnosti, možnosti a majetkové pomery v plnej miere pokrýva skutočné mesačné náklady maloletého dieťaťa, pričom manželkou vyčíslené mesačné náklady a výdavky na maloleté dieťa nezodpovedajú skutočnosti. Pri určení výšky výživného súd prihliada okrem finančných možností a schopností matky aj na jej majetkové pomery a prihliada tiež na jej osobnú starostlivosť a tiež na jej životnú úroveň. Poukázal na to, že jeho manželka vlastnila rovnaký 3-izbový byt (a 2 parkovacie miesta) ako on v tom istom bytovom dome, ktorý koncom roka predala, čo výrazným spôsobom vylepšilo jej finančné pomery. Na realitnom trhu je hodnota takého bytu cca 160.000 eur bez parkovacieho miesta. Otec uviedol, že výška výživného má byť vždy úmerná okolnostiam, je odstupňovaná hlavne vekom a potrebami detí, ktoré závisia od schopností a možností rodičov. Ak sú schopnosti a možnosti rodičov široké, sú odôvodnené aj ďalšie potreby dieťaťa, ktoré nie sú celkom bežné, ale sú prospešné pre všestranný rozvoj dieťaťa, ak sú schopnosti a možnosti obmedzené, sú odôvodnenými potrebami iba bežné potreby. Úmerne s pribúdajúcim vekom dieťaťa rastú aj náklady na jeho výživu a jeho odôvodnené potreby, čomu zodpovedá odôvodnená možnosť zvýšenia výživného, ku ktorému dochádza pravidelne pri zmene pomerov a s pribúdajúcim vekom dieťaťa. V otázke výživného a najmä jeho výšky platí zásada úmernosti životnej úrovne dieťaťa a životnej úrovne rodičov. Súd musí ponechať osobe povinnej hradiť výživné primeraný priestor do budúcnosti na zvýšenie výživného. V danom prípade súd vôbec nevzal do úvahy a nezohľadnil útlý vek maloletého dieťaťa. Maloletý H. má 1 rok, nenavštevuje žiadne zariadenie, jeho zdravotný stav je dobrý. Pri určení výšky výživného neexistujú žiadne závažné kritériá pre jeho určenie a súd vždy vychádza z individuálneho posúdenia. Vyživovacia povinnosť na maloleté dieťa prináleží obojmu rodičom, t.j. nielen tomu z rodičov, ktorý dieťa nemá vo svojej starostlivosti, v tomto prípade aj matke, aj keď je táto povinnosť v určitej miere vykompenzovaná jej osobnou starostlivosťou, ktorú dieťaťu poskytuje. Súd prvej inštancie v odôvodnení rozsudku pri určení výšky výživného neodôvodnil dostatočne (jasne, zrozumiteľne a výstižne) výrok III. rozsudku (v bode 39. svojho odôvodnenia), akými úvahami sa riadil pri určení výšky výživného, prečo považoval ním určenú výšku výživného za primeranú k daným okolnostiam, t.j. veku dieťaťa a schopnostiam, možnostiam a majetkovým pomerom oboch rodičov. Otec s poukazom na čl. 46 ods. 1 Ústavy SR, § 220 ods. 2 CSP a rozhodnutie vo veci R 111/1998 namietal nepreskúmateľnosť rozsudku súdu prvej inštancie v odvolaní napadnutej časti.

Proti rozsudku súdu prvej inštancie podala odvolanie aj navrhovateľka (matka maloletého dieťaťa), a to v časti výživného (výrok III. rozsudku) a úpravy styku otca s maloletým dieťaťom (výrok IV. rozsudku). Zotrvála na požiadavke, aby styk otca s maloletým dieťaťom prebiehal za jej prítomnosti. Čo sa týka rozsahu styku otca s maloletým, s týmto súhlasí, nakoľko tento z prevažnej časti kopíruje ich dohodu s otcom maloletého. Matka nerozumie, v čom spočíva kontraproduktívnosť jej prítomnosti v kontexte veku dieťaťa či prebiehajúceho styku. Práve vek dieťaťa je hlavným dôvodom pre nutnosť jej prítomnosti. To, že styk otca prebieha, neznamená, že sa otec o syna vie postarať, nakoľko je tam vždy prítomná. Jediný trochu racionálny by sa javil argument súdu o konfliktnej komunikácii. V tejto súvislosti uvádza, že ich komunikácia s otcom nie je nijak agresívna, vulgárna či iným spôsobom pre dieťa nevhodná či rušivá. Ak má nejaké výhrady, ide výlučne o vecné pripomienky k otázke zabezpečenia potrieb maloletého. Inak stretnutia sleduje len z odstupu a necháva otcovi priestor realizovať stretnutie podľa jeho predstáv. Nakoľko maloletý má iba 14 mesiacov, pričom prevažnú väčšinu jeho života (8 mesiacov) je výlučne v jej osobnej starostlivosti, otec s maloletým od ukončenia spoločnej domácnosti nikdy nebol sám a nevie, ako sa o syna plnohodnotne postarať (a keď ešte spolu žili, nejavil o to reálny záujem), má za to, že je nevyhnutné, aby sa styk otca s maloletým realizoval za jej prítomnosti. Matka sa navyše domnieva, že v prípade takto malých detí, ktorých rodičia sa rozišli v útlom veku dieťaťa, kedy dieťa svojho otca ešte fakticky nevnímalo, je dôvodná prítomnosť matky pri styku vždy, a to až do veku cca. 3 rokov (nástupu do materskej školy), kedy je dieťa do určitej miery samostatné. O to viac je to dôvodné vo veku 14 mesiacov pri dieťati, o ktoré sa otec samostatne nikdy nestaral, nemá žiadnu prax a jeho starostlivosť vykazuje nedostatky. V budúcnosti, keď si otec vytvorí vzťah so synom, spozná jeho potreby a naučí sa o syna riadne postarať, bude možné realizovať styk i bez jej prítomnosti. Aktuálne však toto nie je v záujme maloletého. Ak teda súd rozhodol tak, že styk otca s maloletým sa bude realizovať bez jej prítomnosti, ide o rozhodnutie rozporné s najlepším záujmom maloletého. Súd pri tomto rozhodnutí úplne ignoroval odporúčanie psychologičky referátu poradensko-psychologických služieb, ktorá výslovne uviedla, že podľa jej názoru vzhľadom na aktuálny vek dieťaťa má právo byť prítomná pri stretnutiach. S poukazom

na uvedené považuje rozhodnutie súdu v tejto časti za nesprávne a nezákonné a navrhuje, aby ho odvolací súd zmenil tak, že upraví styk otca s maloletým za jej prítomnosti. Matka za nesprávne označila tiež rozhodnutie o výške vyživovacej povinnosti otca voči maloletému. Súd určil výšku výživného na sumu 250 eur. Takto stanovené výživné je nízke a súdom určená suma nezodpovedá ustálenej súdnej praxi. V konaní bolo preukázané, že otec v poslednom zamestnaní dosahoval priemerný mesačný príjem 1371 eur. I ako nezamestnaný aktuálne poberá príjem (dávku v nezamestnanosti) vo výške 1.096,70 eur. Súd však správne vychádzal z toho, že v možnostiach a schopnostiach otca je dosahovať príjem 1.371 eur (ktorý dosahoval v poslednom zamestnaní, o ktoré prišiel vlastným pričinením). V zmysle ustálenej praxe Krajského súdu Trnava výživné pre dieťa má predstavovať sumu 20 až 25% čistého mesačného príjmu povinného rodiča. Vychádzajúc z vyššie uvedeného príjmu otca 1.371 eur, výživné na maloletého by teda malo predstavovať sumu od 274 do 343 eur. Suma 250 eur, ktorú určil súd, je tak hlboko pod takouto spodnou hranicou. Naopak suma, ktorú navrhovala v konaní (330 eur) spadá presne do takto vymedzeného rámca (keď predstavuje 24% príjmu povinného otca). Súd pritom neodôvodnil, prečo sa odchyľil od ustálenej súdnej praxe a určil výživné výrazne nižšie, ako je spodná hranica 20%. Zdôvodnil iba, že výdavky na maloletého predstavujú podľa jeho názoru 265 eur mesačne. Pri tomto však neakceptoval ňou uvádzané výdavky a tieto sám bez zjavného dôvodu ponížil. Následne skonštatoval, že na vyživovacej povinnosti sa má podieľať i ona ako matka a preto výživné 250 eur považoval za dostatočné. Súd si pritom dostatočne neujasnil, že ona si vyživovaciu povinnosť voči maloletému plní primárne osobnou starostlivosťou, ktorá je pri dieťati v dojčenskom veku úplne kľúčová. Avšak i napriek faktu, že ona si plní vyživovaciu povinnosť predovšetkým formou osobnej celodennej starostlivosti, plní prirodzene vyživovaciu povinnosť i finančne, keď hradí výdavky maloletého. Súd napríklad nebral do úvahy zabezpečenie bývania (ako jednu zo základných životných potrieb), keď ona platí nájomné za byt, v ktorom spolu s maloletým bývajú v sume 200 eur (výdavok na zabezpečenie bývania pripadajúci na maloletého predstavuje sumu 100 eur). Už len tento samotný fakt navyšuje sumu výdavkov maloletého na sumu 365 eur. I v kontexte uvedeného sa teda suma 250 eur, ktorou prispieva na potreby maloletého otec, ktorý sa o syna osobne nestará, javí ako zjavne nepostačujúca. Navrhla, aby odvolací súd určil výživné pre maloletého v sume 330 eur mesačne.

Kolízny opatrovník v podaniach zo dňa 08.03.2022 a 19.05.2022 v časti výživného odporučil odvolaniu matky vyhovieť a výživné určiť s ohľadom na zárobkové možnosti a schopnosti otca a odôvodnené potreby maloletého. V časti úpravy styku otca s maloletým odporučil taktiež odvolaniu matky vyhovieť a určiť, aby styk prebiehal z dôvodu veku maloletého dieťaťa v prvých mesiacoch v prítomnosti matky.

Otec v podaní zo dňa 15.01.2022 uviedol, že matka maloletého cez ich dieťa rieši ich problémy a svoj vzťah k nemu. Vo svojom odvolaní uvádza účelové klamstvá. Otec poukázal na to, že dňa 18.01.2022 Okresný súd v Trnave v konaní sp. zn. 38P/24/2021 (o úpravu výkonu rodičovských práv k maloletému) rozsudkom zo dňa 18.01.2022 zveril maloletého do osobnej starostlivosti matky, pričom obaja rodičia sú oprávnení maloleté dieťa zastupovať a spravovať jeho majetok v bežných veciach. Jemu určil povinnosť platiť výživné v sume 250 eur mesačne počnúc dňom 30.04.2021, zročné výživné v sume 1.124,33 eur mu povolil splácať spolu s bežným výživným v pravidelných splátkach po 31 eur mesačne a upravil jeho styk s maloletým. Proti tomuto rozsudku podal odvolanie. Uviedol, že od posledného pojednávania dňa 18.01.2022 sa realizuje jeho styk s maloletým pravidelne a minimálne 12-krát bol s maloletým sám, keď manželka priniesla syna a vzápätí odišla, styk s dieťaťom prebiehal u neho doma, buď sa spolu hrali alebo boli na prechádzke. Styk je bezproblémový, zvláda sa o maloletého postarať po všetkých stránkach, prebaľuje ho, hrajú sa, chodia von, vždy keď ho zbadá, teší sa a majú spolu veľmi dobrý vzťah. Vzhľadom na vyššie uvedené skutočnosti považuje odvolanie matky v časti napadnutého výroku rozsudku súdu prvej inštancie, aby styk prebiehal vždy len za jej prítomnosti, za neaktuálne, pretože matka mu konečne umožňuje styk aj bez jej prítomnosti. Otec ďalej poukázal na to, že matka predala svoj 3-izbový byt v decembri 2021 za kúpnu cenu 155.000 eur, čo výrazným spôsobom zmenilo jej finančné a majetkové pomery. Nadobudla ho v roku 2018 za sumu 100.000 eur. Rozdiel medzi nadobúdacou hodnotou a kúpnopredajnou cenou predstavuje príjem matky, ktorý predajom získala. Vyživovacia povinnosť na maloleté dieťa prináleží obom rodičom, nielen tomu z rodičov, ktorý dieťa nemá vo svojej starostlivosti. Ním navrhnuté výživné 200 eur mesačne v plnej miere pokrýva skutočné mesačné náklady na dieťa. Tvrdenie matky dieťaťa, že svojim rodičom hradí mesačne 200 eur nájomné za bývanie označil otec za účelové.

Matka v podaní zo dňa 06.05.2022 uviedla, že otec maloletého pracuje v zahraničí. V poslednom období totiž pravidelne rušil termíny stretnutia s maloletým počas pracovného týždňa (s argumentom, že je preč, že nestíha a pod.) a s maloletým sa stretáva len v minimálnom rozsahu (cez víkend). Následne zistila, že otec maloletého pracuje v I., a to pre spoločnosť F. J., K. ich spoločného známeho F. I.. Ten na svojom účte na sociálnych sieťach zverejnil fotky i video, ako dňa 03.05.2022 vykonávajú elektroinštalačné práce v I., pričom na fotke ako i na videu pózuje otec maloletého. Vzhľadom na uvedené má za to, že jej požiadavka na výživné v sume 330 eur mesačne je opodstatnená. Rovnako s poukazom na nepravdivý a častokrát zrušený styk otca s maloletým, ako aj skutočnosť, že styk prebieha vždy iba za jej prítomnosti, má za dôvodnú požiadavku na styk v jej prítomnosti.

Otec v podaní zo dňa 12.05.2022 označil tvrdenia matky za nepravdivé. Uviedol, že na to, aby mohol vykonávať prácu koordinátora, ktorú vykonával v minulosti, je dnes nevyhnutná podmienka plynule ovládať anglický jazyk, ktorý neovláda, ale začal sa ho učiť. V zahraničí nepracuje, v I. bol pomôcť na 3 dni bez nároku na odmenu kamarátovi, ktorý bezodplatne pomáha jemu pri prerábaní a stavebných prácach na dome jeho mamy. Ide o jeho bývalého spolužiaka, s ktorým sa dohodol, že od 01.06.2022 bude spolupracovať s jeho spoločnosťou F. J. K.. Vybavuje si živnosť a bude pre neho vykonávať pomocné stavebné a búracie práce. Tvrdenie manželky, že styk s maloletým prebieha vždy len za jej prítomnosti, je nepravdivé. Od januára doposiaľ je so synom výlučne sám. Styk so synom si užíva vždy, keď to je možné, termíny stretnutia s ním nikdy neruší, nemá na to žiadny dôvod. Nebol s ním len v marci 2022, keď mal covid, a časť apríla 2022, keď mal červnú virózu. Synovi kupuje plienky, sunár, výživu, vitamíny, probiotiká a náhradné oblečenie. Ním navrhnuté výživné 200 eur mesačne vzhľadom na útlý vek, potreby dieťaťa a jeho schopnosti, možnosti a majetkové pomery v plnej miere pokrýva skutočné mesačné náklady na dieťa.

Krajský súd v Trnave ako súd odvolací (§ 34 CSP), po zistení, že odvolania matky a otca maloletého dieťaťa boli podané včas (§ 362 ods. 1 CSP), oprávnenými subjektmi - účastníkmi, v ktorých neprospech bolo rozhodnutie vydané (§ 359 CSP), proti rozhodnutiu súdu prvej inštancie, proti ktorému zákon odvolanie pripúšťa (§ 355 ods. 1 CSP), po skonštatovaní, že podané odvolania majú zákonné náležitosti (§ 127 a § 363 CSP) a že odvolatelia použili zákonom prípustné odvolacie dôvody (§ 365 ods. 1 CSP v spojení s § 62 ods. 1 CMP), preskúmal napadnuté rozhodnutie bez viazanosti rozsahom (§ 65 CMP) a dôvodmi odvolaní (§ 66 CMP), postupom bez nariadenia odvolacieho pojednávania (§ 385 ods. 1 CSP a contrario), keď miesto a čas verejného vyhlásenia rozsudku bolo oznámené na verejnej tabuli a na webovej stránke súdu minimálne 5 dní pred jeho vyhlásením (§ 219 ods. 3 CSP), a dospel k záveru, že rozsudok súdu prvej inštancie v napadnutej časti úpravy styku otca s maloletým dieťaťom (výrok IV.) je vecne správny a v napadnutej časti výživného (výrok III.) a v závislom výroku o náhrade trov konania (výrok V.) je ho potrebné zrušiť a vec vrátiť súdu prvej inštancie v tejto časti na ďalšie konanie a nové rozhodnutie.

Predmetom konania na súde prvej inštancie je návrh navrhovateľky (manželky, matky maloletého dieťaťa) na rozvod manželstva a úpravu výkonu rodičovských práv a povinností k maloletému dieťaťu na čas po rozvode. Súd prvej inštancie rozsudkom č. k. 38P/24/2021-73 zo dňa 26.10.2021 výrokom I. manželstvo účastníkov konania rozviedol, výrokom II. maloletého na čas po rozvode zveril do osobnej starostlivosti matky s tým, že obaja rodičia budú maloleté dieťa zastupovať a spravovať jeho majetok v bežných veciach, výrokom III. otcovi uložil povinnosť platiť na maloletého výživné v sume 250 eur mesačne, vždy do 15. dňa každého mesiaca vopred k rukám matky, s účinnosťou odo dňa nadobudnutia právoplatnosti rozsudku a výrokom IV. upravil styk otca s maloletým tak, že otec je oprávnený stretávať sa s maloletým každý párny kalendárny týždeň v pondelok a v stredu od 17.00 hodiny do 19.00 hodiny a v sobotu od 09.00 hodiny do 13.00 hodiny, každý nepárny kalendárny týždeň v utorok a vo štvrtok od 17.00 hodiny do 19.00 hodiny. Predmetom odvolacieho konania je posúdenie vecnej správnosti rozhodnutia súdu prvej inštancie v časti úpravy styku otca s maloletým dieťaťom (z dôvodu odvolania podaného matkou) a v časti výživného (z dôvodu odvolaní podanými oboma rodičmi). Odvolanie voči výroku o rozvode manželstva, zverení maloletého do starostlivosti matky a úprave zastupovania a správy majetku maloletého účastníkmi konania podané nebolo a v tejto časti (výrokov I. a II.) nadobudol rozsudok právoplatnosť dňa 21.01.2022.

V časti úpravy styku otca s maloletým dieťaťom sa odvolací súd v celom rozsahu stotožňuje so skutkovými zisteniami a právnymi závermi súdu prvej inštancie obsiahnutými v odôvodnení napadnutého rozsudku, pričom v podrobnostiach na ne odkazuje (§ 387 ods. 2 CSP). Odvolací súd ani s prihliadnutím na odvolacie argumenty matky v časti úpravy styku nenachádza dôvod, pre ktorý by sa mal od záverov prvoinštančného súdu odchýliť, pretože rozhodnutie súdu prvej inštancie považuje za vecne správne. Na zdôraznenie správnosti záverov súdu prvej inštancie odvolací súd dopĺňa nasledovné:

Podľa § 24 ods. 5 Zákona o rodine, súd pri rozhodovaní o výkone rodičovských práv a povinností alebo pri schvaľovaní dohody rodičov rešpektuje právo maloletého dieťaťa na zachovanie jeho vzťahu k obidvom rodičom a vždy prihliadne na záujem maloletého dieťaťa, najmä na jeho citové väzby, vývinové potreby, stabilitu budúceho výchovného prostredia a ku schopnosti rodiča dohodnúť sa na výchove a starostlivosti o dieťa s druhým rodičom. Súd dbá, aby bolo rešpektované právo dieťaťa na výchovu a starostlivosť zo strany obidvoch rodičov a aby bolo rešpektované právo dieťaťa na udržovanie pravidelného, rovnocenného a rovnoprávneho osobného styku s obidvomi rodičmi.

Podľa § 25 ods. 1 a 2 Zákona o rodine, rodičia sa môžu dohodnúť o úprave styku s maloletým dieťaťom pred vyhlásením rozhodnutia, ktorým sa rozvádza manželstvo; dohoda o styku rodičov s maloletým dieťaťom sa stane súčasťou rozhodnutia o rozvode (ods. 1). Ak sa rodičia nedohodnú o úprave styku s maloletým dieťaťom podľa odseku 1, súd upraví styk rodičov s maloletým dieťaťom v rozhodnutí o rozvode; to neplatí, ak rodičia úpravu styku žiadajú neupraviť (ods. 2).

Podľa § 28 ods. 1 a 2 Zákona o rodine, súčasťou rodičovských práv a povinností sú najmä a) sústavná a dôsledná starostlivosť o výchovu, zdravie, výživu a všestranný vývin maloletého dieťaťa, b) zastupovanie maloletého dieťaťa, c) správa majetku maloletého dieťaťa (ods. 1). Rodičovské práva a povinnosti majú obaja rodičia. Pri ich výkone sú povinní chrániť záujmy maloletého dieťaťa (ods. 2).

Rodičovské práva a povinnosti k maloletému dieťaťu súd upravuje ako komplex oprávnení a povinností oboch rodičov s cieľom zabezpečenia riadneho a bezproblémového vývoja dieťaťa napriek okolnosti rozpadu vzťahu rodičov dieťaťa a to tak, aby každý z rodičov mal v rámci stanovenej úpravy priestor nielen na utužovanie a prehĺbovanie svojho vzťahu k dieťaťu, ale i na uplatňovanie svojho výchovného vplyvu (pôsobenia) na maloleté dieťa. To platí bez ohľadu na to, či v konkrétnej veci má dôjsť k úprave rodičovských práv a povinností rodičov dieťaťa v súvislosti s rozvodom ich manželstva, alebo k úprave práv a povinností takých rodičov dieťaťa, ktorí manželmi nikdy neboli alebo spolu nežijú (resp. nikdy nežili) či dokonca ku korekcii skoršieho rozhodnutia s prihliadnutím na hľadisko zmeny pomerov. Vo všetkých uvedených prípadoch sa tak deje predovšetkým z dôvodu nedostatku spolužitia rodičov dieťaťa, ktorý vylučuje ich spoločnú starostlivosť (a teda i spoločný výkon rodičovských práv a povinností). Je pritom zrejmé, že po celý čas trvania stavu zverenia dieťaťa do osobnej starostlivosti jednému z rodičov je žiaduce vytvoriť aj druhému rodičovi (popri určení mu vyživovacej povinnosti na dieťa) podmienky na to, aby sa aj on mohol podieľať na výchove dieťaťa a aby sa tak mohol i prehĺbiť pocit spolupatričnosti takýchto osôb. Nemôže byť potom pochybností ani o tom, že kým rodič majúci dieťa v osobnej starostlivosti má prakticky neobmedzené možnosti pri výchove dieťaťa a formovaní jeho osobnosti, možnosti druhého rodiča sú limitované práve časovými úsekmi vyhradenými styku dieťaťa s takýmto rodičom a majú spravidla charakter len doplnkového pôsobenia na dieťa (vo vzťahu k výchove realizovanej tým rodičom, ktorý má dieťa v osobnej starostlivosti). Vo vzťahu k týmto otázkam má potom pre konkrétnu úpravu styku obvykle zásadný význam nielen charakter vzťahu dieťaťa a rodiča oprávneného na styk s dieťaťom, ale i vek dieťaťa a ďalšie pomocné hľadiská (rozsudok Krajského súdu v Trnave č. k. 10CoP/7/2015-103 z 26.08.2015).

Z obsahu spisu v prejednávanej veci súd zistil, že rodičia maloletého dieťaťa nežijú v spoločnej domácnosti. Matka zo spoločnej domácnosti po dlhotrvajúcich partnerských nezhodách definitívne odišla dňa 17.04.2021. Návrh na rozvod manželstva podala dňa 30.04.2021. V priebehu konania

opakovane spochybňovala rodičovské kompetencie otca a jeho reálny záujem o maloleté dieťa. Súd prvej inštancie styk otca upravil bez jej prítomnosti s poukazom na konfliktnú komunikáciu medzi rodičmi maloletého, na potrebu budovania vzťahu medzi otcom a dieťaťom a na to, že maloletý počas prvého pol roka svojho života žil v spoločnej domácnosti s oboma rodičmi, pričom otec, aj keď nie pravidelne, sa zapájal do starostlivosti o maloletého. Matka odvolanie voči výroku o úprave styku otca s maloletým dieťaťom odôvodnila potrebou jej prítomnosti pri realizácii styku vzhľadom na vek dieťaťa a nedostatok rodičovských zručností na strane otca maloletého dieťaťa. Čo sa týka rozsahu styku otca s maloletým, s týmto súhlasila. Otec s odvolaním matky nesúhlasil a tvrdil, že styk sa realizuje už bez jej prítomnosti a preto jej požiadavku na realizáciu styku za jej účasti označil za neaktuálnu. Jej tvrdenia označil za nepravdivé. Matka síce v priebehu odvolacieho konania uvádzala, že otec zrušil niektoré stretnutia s maloletým počas pracovného týždňa, otec však tvrdenia matky poprel a tvrdil, že styk sa nerealizoval len v prípade jeho nepriaznivého zdravotného stavu. Ani jeden z rodičov v priebehu odvolacieho konania však netvrdil, že sa styk otca s maloletým dieťaťom nerealizuje. Odvolací súd v tejto súvislosti poukazuje na to, že rozsudok súdu prvej inštancie v prejednávanej veci bol vyhlásený dňa 26.10.2021, pričom matka v podaní zo dňa 06.05.2022 fakticky potvrdila, že styk prebieha za jej prítomnosti. Rodičia síce odlišne uvádzali skutočnosti týkajúce sa prítomnosti matky pri realizácii styku, z vyššie uvedeného ale vyplýva, že ak by sa styk realizoval za prítomnosti matky (jednostranné tvrdenie matky), v čase rozhodovania vo veci odvolacím súdom (dňa 30.01.2023) už stanovenie tzv. adaptačnej doby, ktorú požadoval kolízny opatrovník „v prvých mesiacoch“ styku, postrádalo zmysel. Odvolací súd je názoru, že stanovená úprava styku dáva otcovi dostatočný priestor na jeho podieľanie sa na výchove maloletého a budovanie si s ním blízkeho emocionálneho rodičovského vzťahu, ktorý je aj v záujme maloletého dieťaťa. Odvolací súd preto rozsudok súdu prvej inštancie v napadnutej časti úpravy styku (výrok IV.) ako vecne správny potvrdil podľa ust. § 387 ods. 1 CSP.

Podľa § 62 ods. 1 Zákona o rodine, plnenie vyživovacej povinnosti rodičov k deťom je ich zákonná povinnosť, ktorá trvá do času, kým deti nie sú schopné samé sa živiť.

Podľa § 62 ods. 2 Zákona o rodine, obaja rodičia prispievajú na výživu svojich detí podľa svojich schopností, možností a majetkových pomerov. Dieťa má právo podieľať sa na životnej úrovni rodičov.

Podľa § 62 ods. 5 Zákona o rodine, výživné má prednosť pred inými výdavkami rodičov. Pri skúmaní schopností, možností a majetkových pomerov povinného rodiča súd neberie do úvahy výdavky povinného rodiča, ktoré nie je nevyhnutné vynaložiť.

Podľa § 75 ods. 1 Zákona o rodine, pri určení výživného prihliadne súd na odôvodnené potreby oprávneného, ako aj na schopnosti, možnosti a majetkové pomery povinného. Na schopnosti, možnosti a majetkové pomery povinného prihliadne súd aj vtedy, ak sa povinný vzdá bez dôležitého dôvodu výhodnejšieho zamestnania, zárobku, majetkového prospechu; rovnako prihliadne aj na neprimerané majetkové riziká, ktoré povinný na seba berie.

Z vyššie citovaných ustanovení Zákona o rodine vyplýva, že konkrétna výška výživného je ovplyvňovaná faktormi jednak na strane výživou oprávneného, jednak na strane výživou povinného. Na strane oprávneného dieťaťa je potrebné skúmať jeho skutočné odôvodnené potreby s ohľadom na zákonnú mieru povinnosti rodiča, ktorá je daná tým, že dieťa má právo podieľať sa na životnej úrovni svojich rodičov. Oprávnené potreby pritom nezahŕňajú iba stravovanie, ale sú dané širšie jednak potrebami bytovými, odevnými, zdravotnými, kultúrnymi a závisia predovšetkým od veku, zdravotného stavu, schopností živiť sa sám, schopností starať sa o seba a podobne. Vo všeobecnosti možno za odôvodnené (opodstatnené) potreby z hľadiska plnenia vyživovacej povinnosti považovať náklady spojené s výživou, ošatením, bývaním, starostlivosťou o zdravie, ako aj náklady súvisiace so vzdelaním, výchovou, kultúrnym a športovým vyžitím a záujmami. Medzi odôvodnené potreby nepatria len pravidelné mesačné výdavky, ale aj náhodné výdavky, ktoré napríklad súvisia so zdravotným stavom oprávneného, ako sú napr. liečebné náklady. Súd na ne musí pri určovaní výživného prihliadnuť. Rámec odôvodnených potrieb sa súčasne so zmenenými ekonomickými pomermi a nárastom spotreby rozširuje. Na strane

oprávneného sa tiež skúmajú jeho schopnosti, možnosti a majetkové pomery, existencia a počet iných osôb povinných poskytovať výživu a ich schopnosti, možnosti a majetkové pomery, počet nimi vyživovaných osôb a výška takéhoto výživného ako i vyživovaciu povinnosť iných povinných voči týmto osobám.

Na strane povinného rodiča je nevyhnutné prihliadnuť na okruh osôb, ktoré sú povinné poskytovať výživné dieťaťu a výšku a spôsob už poskytovaných plnení, kde je potrebné zohľadniť tiež starostlivosť o dieťa a jeho domácnosť. Na strane povinného sa prihliada tiež najmä na jeho schopnosti, teda faktické príjmy, ale i na jeho možnosti, teda na to, čo je objektívne možné, aby zarobil s ohľadom na svoj vek, zdravotný stav, kvalifikáciu, odbornosť, nadanie, vedomosť, zručnosti, pracovné skúsenosti i situáciu na trhu práce. Okrem toho je potrebné vždy vyhodnotiť i majetkové pomery oboch povinných rodičov. Táto kategória zahŕňa jednak majetok rodičov a jednak ich životný štandard, ktorým sa navonok prezentujú. Okrem uvedeného na strane povinného rodiča je vždy potrebné prihliadnuť k počtu, druhu, výške a dôvodnosti iných vyživovacích povinností a zároveň na okruh osôb, ktoré sú povinné týmto oprávneným poskytovať výživné, ich schopnosti, možnosti a majetkové pomery. Súd je povinný prihliadať tiež na zárobkové možnosti povinných rodičov podľa príjmov z obdobia pred zmenou zamestnania alebo zárobku. V takom prípade je súd povinný skúmať dôvody, ktoré ho viedli k strate na príjmoch alebo majetku.

Podľa § 220 ods. 2 CSP v odôvodnení rozsudku súd uvedie, čoho sa žalobca domáhal, aké skutočnosti tvrdil, aké dôkazy označil, aké prostriedky procesného útoku použil, ako sa vo veci vyjadril žalovaný a aké prostriedky procesnej obrany použil. Súd jasne a výstižne vysvetlí, ako posúdil podstatné skutkové tvrdenia a právne argumenty strán, ktoré skutočnosti považuje za preukázané a ktoré nie, ktoré dôkazy vykonal, z ktorých dôkazov vychádzal a ako ich vyhodnotil, prečo nevykonal ďalšie navrhnuté dôkazy a ako vec právne posúdil, prípadne odkáže na ustálenú rozhodovaciu prax. Súd dbá, aby odôvodnenie rozsudku bolo presvedčivé.

Rozhodnutie súdu ako orgánu verejnej moci nemusí byť totožné s očakávaniami a predstavami účastníka konania, ale z hľadiska odôvodnenia musí spĺňať parametre (limity) zákonného rozhodnutia v zmysle citovaného § 220 ods. 2 CSP, pričom účastníkovi konania musí dať odpoveď na podstatné zásadné otázky a námietky spochybňujúce závery namietaného rozhodnutia v závažných a samotné rozhodnutie ovplyvňujúcich súvislostiach. Právo účastníka a povinnosť súdu na náležité odôvodnenie súdneho rozhodnutia vyplýva z potreby transparentnosti služby spravodlivosti, ktorá je esenciálnou náležitosťou každého rozhodnutia. Citované zákonné ustanovenie sa totiž chápe aj z hľadiska práv účastníka na súdnu ochranu podľa článku 46 ods. 1 Ústavy SR, ktorého imanentnou súčasťou je aj právo na súdne konania spĺňajúce garancie spravodlivosti a toto ustanovenie treba vykladať a uplatňovať aj s ohľadom na príslušnú judikatúru Európskeho súdu pre ľudské práva (ďalej len ESĽP, porovnaj napr. rozsudok *Garcia Ruiz v Španielsko* z 21.01.1999) tak, že rozhodnutie súdu musí viesť presvedčivé a dostatočné dôvody, na základe ktorých je založené, rozsah tejto povinnosti sa môže meniť podľa povahy rozhodnutia a musí sa posúdiť vo svetle okolností každej veci. Judikatúra ESĽP teda nevyžaduje, aby na každý argument účastníka bola daná odpoveď v odôvodnení rozhodnutia, ak však ide o argument, ktorý je pre rozhodnutie rozhodujúci, vyžaduje sa špecifická odpoveď práve na tento argument (*Georiadis c. Grécko* z 29.05.1997, *Higgins c. Francúzsko* z 19.02.1998).

Ústavný súd vo svojom uznesení z 23.06.2004 sp. zn. III. ÚS 209/04 vyslovil, že „súčasťou obsahu základného práva na spravodlivé konanie podľa článku 46 ods. 1 Ústavy SR a článku 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd je aj právo účastníka konania na také odôvodnenie súdneho rozhodnutia, ktoré jasne a zrozumiteľne dáva odpovede na všetky právne a skutkovo relevantné otázky súvisiace s predmetom súdnej ochrany, t.j. s uplatnením nárokov a obranou proti takémuto uplatneniu. Všeobecný súd však nemusí dať odpovede na všetky otázky nastolené účastníkmi konania, ale len na tie, ktoré majú pre vec podstatný význam, prípadne dostatočne objasňujú skutkový a právny základ rozhodnutia.“

Porovnajúc odôvodnenie preskúmaného rozsudku prvoinštančného súdu v časti výživného s vyššie citovaným zákonným ustanovením a jeho uvedeným výkladom je zrejmé, že súd prvej inštancie sa ním dôsledne neriadil. Z odôvodnenia rozsudku v časti výživného totiž nie je možné zistiť vyššie uvedené pre rozhodnutie súdu relevantné skutočnosti, v dôsledku čoho je odôvodnenie rozsudku neúplným, čo zároveň bráni odvolaciemu súdu napadnutý rozsudok riadne preskúmať. V odôvodnení preskúmaného rozsudku v časti výživného (body 36. až 39. odôvodnenia rozsudku súdu prvej inštancie) absentuje dostatočná a presvedčivá argumentácia súdu prvej inštancie týkajúca sa posúdenia majetkových a výdavkových pomerov rodičov, ktorú skutočnosť otec namietal v ním podanom odvolaní s poukazom na nepreskúmateľnosť rozhodnutia súdu prvej inštancie v tejto časti. Súd prvej inštancie sa pri rozhodovaní o výške výživného zameril na ustálenie výšky príjmu otca, u ktorého vychádzal z princípu potenciality, a príjmu matky. Po oboznámení sa s obsahom spisu v prejednávanej veci a s prihliadnutím na rozsah vykonaného dokazovania mal odvolací súd za to, že námietka nepreskúmateľnosti odôvodnenia napadnutého rozsudku v časti výživného bola uplatnená dôvodne, keď súd prvej inštancie konštatoval primeranosť výšky výživného stanovenej rozsudkom len s poukazom na príjem rodičov a výdavky na maloleté dieťa bez toho, aby akýmkoľvek spôsobom odôvodnil majetkové pomery rodičov, ich životnú úroveň a výdavkové pomery. Samotné konštatovanie, že na uvedené skutočnosti súd prihliadal, za riadne odôvodnenie rozhodnutia nie je možné považovať. Vo vzťahu k určeniu výšky výživného bolo nutné ustáliť a komparovať majetkové pomery oboch rodičov a posúdiť opodstatnenosť nimi uvádzaných výdavkov. Vychádzajúc z poznatkov zo súdnej praxe, nie všetky výdavky posudzovaných osôb, najmä pokiaľ ide o bežné a nevyhnutné výdavky, musia byť exaktne preukázané, najmä ak ide o skutočnosti všeobecne známe. To však nezabavuje účastníkov konania povinnosti nie len tvrdiť, ale aj preukázať svoje aktuálne bytové, majetkové a príjmové pomery v rozsahu, ktorý je nevyhnutný pre verifikovanie aspoň základného rámca tvrdených skutočností. Napriek tomu, že v prejednávanej veci je predmetom konania úprava výkonu rodičovských práva povinností na čas po rozvode manželstva rodičov maloletého, súd prvej inštancie sa v odôvodnení rozsudku argumentačne nevysporiadal ani s otázkou počtu vyživovacích povinností otca (ako jednej zo zložiek jeho opodstatnených výdavkov), ktorý sa zaviazal uznesením Okresného súdu Trnava č. k. 31Pc/13/2021-63 zo dňa 03.09.2021 prispievať manželke výživným vo výške 170 eur mesačne s účinnosťou od 01.07.2021 (ktorá vyživovacia povinnosť právoplatnosťou výroku o rozvode manželstva zaniká), pričom doplnenie chýbajúcich argumentov súdu prvej inštancie až na odvolacom súde by prinieslo riziko faktického zbavenia účastníkov práva na dvojinštančné konanie.

Po oboznámení sa s priebehom pojednávania vykonaných v prejednávanej veci odvolací súd zároveň zistil, že na pojednávaní dňa 06.07.2021 súd prvej inštancie pristúpil k oboznámeniu pripojených spisov Okresného súdu Trnava sp. zn. 14P/24/2021 a sp. zn. 31Pc/13/2021, no nie spôsobom zodpovedajúcim riadnemu vykonaniu dokazovania, keďže z obsahu zápisníc nie je možné identifikovať konkrétne listiny, ktoré sa mali z toho-ktorého spisu oboznamovať. Na pojednávaní dňa 26.10.2021 bolo potom zo spisu sp. zn. 31Pc/13/2021 oboznámené bez ďalšieho len uznesenie č. I. 63. V zápisnici o pojednávaní musí byť pritom uvedené presné označenie listiny, ktorá bola prečítaná (oboznámená), resp. jej časť, čo sa ale v prejednávanej veci nestalo. Vykonanie dôkazu oboznámením sa s celým súdnym spisom, resp. iným spisom, nie je správne, pretože nemožno preskúmať, ktoré konkrétne dôkazné prostriedky zo spisu boli použité (R 20/1979).

Z vyššie uvedených dôvodov odvolací súd rozsudok súdu prvej inštancie v napadnutej časti výživného (výrok III.) a v závislom výroku o náhrade trov konania (výrok V.) podľa § 389 ods. 1 písm. b/ CSP z dôvodu porušenia práva na spravodlivý proces zrušil a podľa § 391 ods. 1 CSP vrátil súdu prvej inštancie v tejto časti na ďalšie konanie a nové rozhodnutie.

Povinnosťou prvoinštančného súdu bude opätovne vyhodnotiť všetky okolnosti daného prípadu, vzhľadom na odstup času v potrebnom rozsahu doplniť dokazovanie na zistenie, či sa počas posudzovaného obdobia príjmové, majetkové a sociálne pomery dotknutých osôb (zásadným spôsobom) menili a či a v akej výške si otec plnil vyživovaciu povinnosť voči maloletému dieťaťu, riadne oboznámiť obsah pripojených spisov (identifikáciou oboznamovaných listín), účastníkov konania opätovne vypočítať a umožniť im sa k vykonaným dôkazom vyjadriť. K uvedenému súd prvej inštancie pristúpi vzhľadom na povahu konania bez ohľadu na aktivitu účastníkov, vykonané dôkazy riadne

vyhodnotí podľa § 191 ods. 1 CSP a na základe zisteného skutočného stavu, berúc na zreteľ záujem maloletého, opätovne rozhodne o vyživovacej povinnosti otca, spolu s určením prípadného nedoplatku na zročnom výživnom ku dňu vyhlásenia nového rozsudku, pričom svoje rozhodnutie riadne v súlade s ust. § 220 ods. 2 CSP odôvodní. V novom rozhodnutí súd rozhodne i o náhrade trov odvolacieho konania (§ 396 ods. 3 CSP).

Senát odvolacieho súdu prijal rozhodnutie pomerom hlasov 3:0.

Poučenie:

Proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa (§ 419 CSP).

Dovolanie je prípustné proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu vo veci samej alebo ktorým sa konanie končí, ak

- a) sa rozhodlo vo veci, ktorá nepatrí do právomoci súdov,
- b) ten, kto v konaní vystupoval ako strana, nemal procesnú subjektivitu,
- c) strana nemala spôsobilosť samostatne konať pred súdom v plnom rozsahu a nekonal za ňu zákonný zástupca alebo procesný opatrovník,
- d) v tej istej veci sa už prv právoplatne rozhodlo alebo v tej istej veci sa už prv začalo konanie,
- e) rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd, alebo
- f) súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces (§ 420 CSP).

Dovolanie je podľa § 421 CSP prípustné proti rozhodnutiu odvolacieho súdu, ktorým sa potvrdilo alebo zmenilo rozhodnutie súdu prvej inštancie, ak rozhodnutie odvolacieho súdu záviselo od vyriešenia právnej otázky,

- a) pri ktorej riešení sa odvolací súd odklonil od ustálenej rozhodovacej praxe odvolacieho súdu,
- b) ktorá v rozhodovacej praxi odvolacieho súdu ešte nebola vyriešená alebo
- c) je dovolacím súdom rozhodovaná rozdielne (§ 421 ods. 1 CSP).

Dovolanie v prípadoch uvedených v odseku 1 nie je prípustné, ak odvolací súd rozhodol o odvolaní proti uzneseniu podľa § 357 písm. a) až n) (§ 421 ods. 2 CSP).

Dovolanie podľa § 421 ods. 1 nie je prípustné, ak

- a) napadnutý výrok odvolacieho súdu o peňažnom plnení neprevyšuje desaťnásobok minimálnej mzdy; na príslušenstvo sa neprihliada,
- b) napadnutý výrok odvolacieho súdu o peňažnom plnení v sporoch s ochranou slabšej strany neprevyšuje dvojnásobok minimálnej mzdy; na príslušenstvo sa neprihliada,
- c) je predmetom dovolacieho konania len príslušenstvom pohľadávky a výška príslušenstva v čase začatia dovolacieho konania neprevyšuje sumu podľa písmen a) a b) (§ 422 ods. 1 CSP).

Na určenie výšky minimálnej mzdy v prípadoch uvedených v odseku 1 je rozhodujúci deň podania žaloby na súde prvej inštancie (§ 422 ods. 2 CSP).

Dovolanie len proti dôvodom rozhodnutia nie je prípustné (§ 423 CSP).

Dovolanie môže podať strana, v ktorej neprospech bolo rozhodnutie vydané (§ 424 CSP).

Dovolanie môže podať intervenient, ak spolu so stranou, na ktorej vystupoval, tvoril nerozlučné spoločenstvo podľa § 77 (§ 425 CSP).

Prokurátor môže podať dovolanie, ak sa konanie začalo jeho žalobou alebo ak do konania vstúpil (§ 426 CSP).

Dovolanie sa podáva v lehote dvoch mesiacov od doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu oprávnenému subjektu na súde, ktorý rozhodoval v prvej inštancii. Ak bolo vydané opravné uznesenie, lehota plynie znovu od doručenia opravného uznesenia len v rozsahu vykonanej opravy (§ 427 ods. 1 CSP).

Dovolanie je podané včas aj vtedy, ak bolo v lehote podané na príslušnom odvolacom alebo dovolacom súde (§ 427 ods. 2 CSP).

V dovolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa toto rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (dovolacie dôvody) a čoho sa dovolateľ domáha (dovolací návrh) (§ 428 CSP).

Dovolateľ musí byť v dovolacom konaní zastúpený advokátom. Dovolanie a iné podania dovolateľa musia byť spísané advokátom (§ 429 ods. 1).

Povinnosť podľa ods. 1 neplatí, ak je

- a) dovolateľom fyzická osoba, ktorá má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa,
- b) dovolateľom právnická osoba a jej zamestnanec alebo člen, ktorý za ňu koná má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa,
- c) dovolateľ v sporoch s ochranou slabšej strany podľa druhej hlavy tretej časti tohto zákona zastúpený osobou založenou alebo zriadenou na ochranu spotrebiteľa, osobou oprávnenou na zastupovanie podľa predpisov o rovnakom zaobchádzaní a o ochrane pred diskrimináciou alebo odborovou organizáciou a ak ich zamestnanec alebo člen, ktorý za ne koná má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa (§ 429 ods. 2 CSP).

Rozsah, v akom sa rozhodnutie napáda, môže dovolateľ rozšíriť len do uplynutia lehoty na podanie dovolania (§ 430 CSP).

Dovolanie prípustné podľa § 420 možno odôvodniť iba tým, že v konaní došlo k vade uvedenej v tomto ustanovení (§ 431 ods. 1 CSP).

Dovolací dôvod sa vymedzí tak, že dovolateľ uvedie, v čom spočíva táto vada (§ 431 ods. 2 CSP).

Dovolanie prípustné podľa § 421 možno odôvodniť iba tým, že rozhodnutie spočíva v nesprávnom právnom posúdení veci (§ 432 ods. 1 CSP).

Dovolací dôvod sa vymedzí tak, že dovolateľ uvedie právne posúdenie veci, ktoré pokladá za nesprávne, a uvedie, v čom spočíva nesprávnosť tohto právneho posúdenia (§ 432 ods. 2 CSP).

Dovolací dôvod nemožno vymedziť tak, že dovolateľ poukáže na svoje podania pred súdom prvej inštancie alebo pred odvolacím súdom (§ 433 CSP).

Dovolacie dôvody možno meniť a dopĺňať len do uplynutia lehoty na podanie dovolania (§ 434 CSP).

V dovolaní nemožno uplatňovať nové prostriedky procesného útoku a prostriedky procesnej obrany okrem skutočností a dôkazov na preukázanie prípustnosti a včasnosti podaného dovolania (§ 435 CSP).